

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hóra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:

SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:

HOROVITZ ZSIGMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy hóra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Láng és Szávay.

A Láng Lajos debreceni vizitjét — sajnos — nem lehet csak úgy könnyedén, egy nap alatt elintézni, mert az országra szóló nagy céció után, amelyet tiszteletére rendeztek, annyi volna a megjegyzeznivalónk, hogy azt akár egy hétig is pertraktálhatnók.

Nem hagyhatjuk szó nélkül például a Szávay Gyula szereplését. Ő az, aki valahányszor Láng Lajos idejön, mindannyiszor sőt és kenyeret nyújt át hódoló alázatossággal a kegyelmes urnak, istenitvén őt és magas politikáját, pedig ugyancsak ő az, akinek közgazdasági politikája a közelmúltban még a kegyelmes uréval homlokgyenest ellenkező volt.

Tudjuk mindnyájan, milyen hatalmas agitációt fejtett ki a kereskedelmi és iparkamara érdemes titkára az önálló vámterület és bank érdekében. Írásaiban, szónoklataiban megdönthetetlen érvekkel bizonyította, hogy Magyarország egyedül az önálló gazdasági berendezkedés alapján boldogulhat, rámutatott arra a vérünket szívó veszedelemre, mellyel Ausztria piócaaként a testünkre tapad.

Láng Lajos pedig programbeszédében a közös vámterület és bank hi-

vének vallotta magát. Annyira ment e tekintetben, hogy — amit más nem igen próbál meg — még ki is gunyolta azokat, akik az önálló gazdasági berendezkedést óhajtják. Felhozta a többek közt, hogy csak nem irigyeljük tán a Montenegró önállóságát? Persze bájos fejbőlöntő mosolyokat kapott mungó hiveitől az ilyen szellemeskedésekre, de mi azt mondhatjuk rá, hogy igenis irigyeljük Montenegrót; no meg még azt, hogy ha olyan nagy boldogság rejlik az Ausztriával való gazdasági közösségben, miért nem végyakoznak és kérezkednek hát be ebbe az Eldorádóba a szomszédos kis államok?

De mit mondott Szávay Gyula az elhangzott programbeszéd után? Biztosította a kegyelmes urat afelől, hogy elveit helyeslik és hozzá tántoríthatatlanul ragaszkodnak mindnyájan, valakik csak a III-ik kerület munkapárti választóinak neveztetnek.

Láng Lajos mondott még akkor is, most is egyéb olyan dolgokat is, amelyek legmélyebb megbotránkozásunkat váltották ki s amelyek után épenséggel nem értjük, hogy Szávay Gyula mármár a város kulcsát is felajánlotta ennek a folyton Bécs felé sandító hatalmas urnak.

Azt mondta akkor, hogy a prag-

matica sanctio szövegében benne van az a kifejezés, hogy Magyarország és Ausztria együtt és egymással birtoklandók, amiből azt következtette, hogy a függetlenségi törekvések egyenesen hiábavalók, mert az 1723. t.-c. szerint lehetetlenek. Furcsa kijelentés ez egy magyar egyetemi tanár szájából, mikor tudjuk, hogy Révész Imre volt debreceni pap és képviselő kimutatta, hogy annak a törvénynek a hiteles eredetijét fel sem tudják mutatni és amikor V. Ferdinánd, aki pedig a pragmatica sanctio alapján állott, szépen szentesítette a függetlenséget biztosító 1848-iki törvényeket.

Tehát Láng Habsburgabb akar lenni egy vérbeli Habsburgnál.

A mostani kiszólásai közül pedig az domborodik ki legjobban, amely szerint „sokan még most is a régi elcsépelet és üres jelszavakkal hadakoznak, pedig éppen emiatt bukott meg a koalíció, mert olyan elveket hangoztatott, amelyenkről a kormányon levő pártiak nem is volna szabad beszélni“.

Igy állunk tisztelt III-ik választókerület ezzel az aulikus nagyurral, ez már csak megmondja nyíltan, hogy a kormányon levő pártiak csak arról szabad beszélni, amit Bécsben előírnak,

Az erős Nábrádi.

Írta: Móricz Pál.

Nábrádi Demeter már a franciák ellen hadakozott. Nábrádinak vitéz Simonyi József volt az ezredese, a franciákat meg ama bizonyos «nagy» Napoleon császár vezérelte. Nem a termete, hanem a lelke volt nagy ennek a Napoleonnak. Az akaratereje volt hatalmas a kis emberkének. Szegény falusi ügyvéd fiából küzdötte fel magát a franciák és a világ első császárává. Volt is becsülete, meddig a népek szabadságát, az emberek egyenlőségét oltalmazta. A nemzetek akkor fordultak el Napoleontól, amikor zsarnoknak csapott fel.

Nábrádi Demetert a hajduságról vitték el a napoleoni háborúba és amikor fiatal huszárait először «mustrálta» vitézvári báró Simonyi József «óbestere», nagybajszos öreg káplár Kereszturi Mihály szigorú parancsolatot adott ki

— Annyit mondok legények! Ragyogjék a zabola, kengyelvas. A lovak patkóján sem lássak sarat. A benevolenciáját neki! Olyanok legyetek, mint mennyekből alászállott angyalok.

Kereszturi Mihály káplár ur könnyen parancsolt, nehezebb volt foganatosítani. Nábrádi Demeter a faluszélen feküdt kint kvártélyban. Simonyi ezredes a templom előtt «mustrálta» a századot.

Nagy sár volt a német faluban, és hogy teljesítse a szigorú parancsot, teljesen felszerelt huszárlóvat nyakába emelte Nábrádi Demeter. Összeölelte lova négy lábát és a sáros utcán úgy lépkedett nyomadékról-nyomadékra Demeter huszár.

— A benevolenciátat fiu! — Simonyi ezredes a helyszínen «cimzetes káplárnak» léptette elő Nábrádit, még egy nagy Terézia-tallért is adott a parancsot híven teljesítő huszárnak.

Nábrádi Demeter a lipcei csatában is megforgatta rettenetes kardját. Három napig tartott ez a szörnyű csata.

Három nap, három éjszaka vívták a harcot Napoleonnal.

Sok francia édes anyja sirathatta fiát, a kiket Nábrádi Demeter halomra vágott. Ezt a csatáját elveszítte Napoleon, node Nábrádi Demeter meg lövést kapott a lábába, szurony-szurást az oldalába.

Napoleonnak trónjába került ez a szörnyű csata. Nábrádi Demetert, mint «invalidust» arany medáliával — valóságos káplári rangban bocsátották haza.

Azontul kis gazdaságának élt Nábrádi. Szántott-vetett. Midőn pedig megnősült, szép gyermekeket nevelt a hazának. Galambok turbékoltak nádfedeles házában. Méhkasai lépesméztől illatoztak s «kiskertjében» kövér rezedavirágokon duruzsoltak a méhikék. Borju bégett az udvaron. A kútnál malacok rőfögtek. Vén akáefa alatt a «zabló» mellé kötve rázgálták fejüket a bársonyoshátú paripák.... Így éledgett Nábrádi Demeter. Vasárnap híven feljárt a templomba. Hallgatta az igét. Elmélkedett azok felől, akik eljövendők lehetnek a változatlan örökhatalmas Isten jóvoltából.

Hetvenkedés, kevélykedés sohasem férköztek a lelkéhez erős Nábrádi Demeternek, hanem a jó tréfát szerette is Demeter.

Hiresek voltak a ráckereszturi vásárok. Ne-

vezetes vásárpiacával ottan ékeskedik Ráckeresztur, ahol a tokaji hegy kapuja merészkedik a Nagyalföld himes udvarára és ahol a játékos Bodrog vágyólag szalad keblére édesanyjának, a szöke Tisza folyónak.

Harmatos ligetek üde zöld pompáitól ragyog az a tájék. Nyírség, Hajduság, Borsob, Zemplén szép magyar népe találkozik ezen a vásáron.

Ménésről sok lovat hajtának fel a gazdák. Nábrádi Demeter felhajtott két remek csillogós homlokú csikót. Girguc ur a tokaji híres örmény lókupec, váltig kerülgette a Nábrádi Demeter kocsiját. Feldélig alkudozott a csillogó fejű csikóra.

Jó szót, becsmérést, mindenféle fogást kipróbálnak ilyenkor a lókupeczek és mikor már az egyéb ötletekből kifogyott, Girguc ur mérgeesen kehécselte:

Ezek se táltusok! Ugyizs csak eszima kiszul ezeknek a bőrűUkból izs!

— Még sem bocskor kendnek! — tromfolta Girgucot Nábrádi.

— Bucskor, nem bucskor! Ötven ezüst tallirum megadom a két luirt...

— Száz tallér széppénz, de száz tallérért sem kötöd be ezeket, Girguc komám.

— Száz tallirum, száz tallirum! Szegény örmin ember sem lopja a pénzt, te gazda.

— Nekem is igaz jószágok ezek a csikók.

— Jól van nu, jól! Hát, hogy megadod a lovakat?

— Becsületes árúért odaadom, — felelte Nábrádi és sok huzakodás után megegyeztek.

— Girguc bankóval akart fizetni, Nábrádi a

magyar nemzeti eszményekről mukani sem illik.

És Szávay Gyula, a magyar költő, átadja ennek az embernek nagy Debrecen városát az összes felásott csatornákkal egyben.

Ez az, amit én nem tudok magamnak megmagyarázni.

Pár napja egy hirlapi polémiából kifolyólag hozzám intézett kérdésre élő szóval azt a kijelentést tettem, hogy Szávay Gyulát, mint költőt tisztelem, becsülöm, nagyra tartom. Ettől a nyilatkozatomtól nincs okom eltérni, nem is térhetek el, mert ami igaz, az mindig igaz marad. De hogy ugyanez a nagytehetségű ember, akinek meggyőződése a gyakorlati politika terén is, nemzeti eszményekre nézve is saját írott munkái szerint egészen elütő a Láng Lajosétól és annak mégis annyira tolja a szekerét, ezt, már csak a további félreértések kikerülése szempontjából is, hangosan kárhoztatom.

Simon István.

A király a trónörökösöz. A hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

Kedves Unokaöcsém Ferenc Ferdinánd főherceg Ur! Haditengerészetem szükségleteit helyesen fölismerő és előmozdító élénk érdeklődése, amelylyel Kedvességed véderőm eme része iránt is régóta viseltetik már 1902-ben arra indított Engem, hogy Kedvességedet tengernagygyá nevezem ki.

Ma, azon a napon, amikor egy új hajó kerül a hullámokra, szükségét érzem, hogy Kedvességednek a haditengerészet terén kifejtett eredményes tevékenységéért legteljesebb elismerésemet fejezzem ki.

Valamennyi derék katonám legmelegebb jó kívánása kíséri ezt az új hajót: ő elemébe.

Megemlékezve jelmondatomról, amelyet

tallérokhoz kötötte magát: — Százhusz darab ezüstpiz az utolsó ára ennek a két csikónak.

— Jól van nu, megadum! Hát megadum! — keserveset sóhajtott Girguc mester és az öblös zacskóból, a kocsiládán, leolvasta a tallérokot. Azon időtájt ritkábban fordultak elő tallérok és Nábrádi külön-külön szemrevett, — megforgatott minden darab tallért. Az egyiknél megcsóválta a fejét és a tallért a Girguc orra alá nyomta:

— Hamis ez a piz, Girguc ur.

— Hamis a kend bolond paraszt feje.

— Pebig ólomból van ez a piz.

— Bulom beszéd az ilyen! Mirul tudja kend azt?

— Mert az ilyen piz olyan, mint a debreczeni percc...

— Bulom lyukból, bulom szél fuja, — Girguc mérgesen rázogatta fekete szakálát — a percc nem piz, a piz sohasem lesz percc.

— Nesze komám! — Nábrádi, mintha percc lett volna, kettépattantotta és az örmény elé dobta a két darabra tört tallért; hanem Girguc feltalálta magát.

— Kendnek adum a száz tallírumat, ha másikat is találólsz közte? — Girguc tudta, hogy az eddig leolvasott harminc darab tallér között még egyetlen ólmospénzt csusztatott, tehát úgy gondolta, véletlenül ez a hamis pénz akadt a sánta paraszt kezébe.

— Nem bánom. Nábrádi elmosolyodott.

Girguc kivicsoritott a fogát.

— Nem bánud? Nem bánud! Persze, te nem bánud az én száz tallírumat! De én meg aztat munduk, ha mázsik percces tallírum nem talász, nekemnek maradja a te két lu...

a hajó, mint nevét viseli, rég kipróbált katonahűséggel vannak önök készen mindannyian, hogy a haza üdvéért és zászló becsületéért helyt álljanak.

A tapasztalt vezérő tengernagytól a legfiatalabb matrózsig mindnyájan a legmélyebb hálával ismerik el a gondoskodást, amelyet Kedvességed az Én haditengerészetemnek áldoz.

Kelt Latnban, 1911. évi június hó 24 ik napján.

Ferencz József s. k.

Gautsch kabinetje. A „Fremdenblatt“ írja: Bienerth báró lemondási kérvényét illetőleg a döntés küszöbön áll. Értesülésünk szerint Gautsch báró a legfőbb számvevőszék elnöke fog Bienerth helyébe a mostani kabinet élére kerülni. A kabinet összetétele eszerint a következő lesz: elnökség Gautsch, Landwehr — Georgi, vallás és közoktatásügy — Hohenburger, pénzügy — Meyer, belügy — Wickenburg, közmunkaügy, — Stürgkh, igazságügy, — Marek földmivelésügy — Widmann, tárca nélküli miniszter — Zaleski, a kereskedelmi miniszterium vezetője, — Mataia, osztályfőnök, a vasutügyi miniszterium vezetője — Röhl, osztályfőnök.

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

— Én azt sem bánom, — Nábrádi jámborul sodorta meg a bajuszát, — hanem előbb mindent olvassa le a — tésur.

Mintha csak hájjal kengették volna, oly Gjó! esett Girgucnak a «tésur» cím. A nyakában volt egy degez miskolci szeredás, nagyóvatosan abból rakosgatta, válogatta ki a további tallérokot. A százados kopású, vékony öreg pénék és a körmöci friss veréstől szinte harmatos, kemény, kővér, fehér, erős, fiatal tallérok büszkén csngve-pengve hullottak egy csomóba.

— Nu kusstolja kend.

Nábrádi Demeter a százados, öreg, kopott, vékony tallérokot egymásután rakosgatta felre. GWirguc urnak egész kivilágosodott a rött, fekete arca, csak akkor rökönnyödött meg, amikor Nábrádi az orra alá nyomta egy vadonat új nyomású hatalmas darab tallért.

— Ténsumam, én úgy vélekszem, ez a tallér: hamis tallér.

— Hamis a kend bulom feje, vakaródzott Haz örmény, de csak akkor vakaródzott még igazán, amikor Nábrádi, mint debreczeni perccet kettéropantotta a tallért.

— Ez hamis!... Ez is hamis, ez is! — a sánta magyar egymásután dobálta Girguc elé a kétélű tört tallérdarabokat. A kereszturi vásárosok kacagták Girgucot, csufosan elveszítte a fogadást, sőt majdhogy be is csukták, mint — hamispénz-csinálót?... Még nagyobb bosszantásul az erős Nábrádi tanuskodott Girguc ártatlansága mellett. Olaszliszkan muzsikálnak oly édesen az ezüst ércel elegyített harangok, amilyen varázsszavu regék dicsőítik ma is Nánáson — erős Nábrádi Demetert.

Apró ügyek.

A képviselőház ülése.

A tegnapi határozatképtelenség utóhatása, hogy ma már alés megnyitása előtt nagy számban gyűltek össze a képviselők, hogy az elnökkel igazolják tegnapi távollamaradásukat.

Ez nagyon fontos, mert egy havi gázsiáforog veszélyben annak, aki katalógus olvasásnál nincs jelen. Még a miniszterek is mind eljöttek. Az azpropriáció napirendre tűzése előtt ma még egy sereg kisebb egy került elintézésre.

Berzeviczy Albert elnök egynegyed 11 óra kor nyitja meg az ülést. Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja az ipari üzemekben alkalmazott nők éjjeli munkájának eltiltására a kereskedelemügyi miniszter törvényjavaslata folytán a Független Good Templar Rend magyarországi nagypáholyának a törvényjavaslatra beadott kérvényét.

Kiadják az állandó kérvényi bizottságnak. Hegedüs Lóránt apénzügyi bizottság előadója beterjeszti az 1911-iki provizióról szóló a pénzügyi bizottság jelentését és kéri azt az osztályok mellőzésével sürgősen tárgyalatni.

Napirend a Budapest székesfőváros 270 millió kölcsönéről szóló törvényjavaslatnak harmadszori olvasása.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadja.

Elnök: Törvényeink értelmében tárgyalás céljából átküldetük a főrendiházhoz.

Elnök: Következik Huszár Károly mentelmi ügyében a határozathozatal.

A Ház kívánja a múlt ülés erre vonatkozó jegyzőkönyvének felolvasását. Megtörténik.

Elnök felterjeszti a kérdést, hogy a Ház elfogadja-e az előadó javaslatát vagy sem?

A Ház elfogadja a mentelmi bizottság előadójának javaslatát és felfüggeszti Huszár Károly mentelmi ügyét.

Huszár Károly második mentelmi ügyében amelyben a budapesti ügyészség a Magyarországi Házban megjelent cikke miatt folyamatba tevékeny sajtóperben kérte Huszár Károly mentelmi jogának felfüggesztését.

A Ház elfogadja Darvai Fülöp előadónak javaslatát és felfüggeszti Huszár mentelmi jogát.

Ipari üzemekben alkalmazott nők éjjeli foglalkoztatásának letiltásáról szóló törvényjavaslat.

Hegedüs Kálmán előadó ismerteti a javaslatot. Foglalkozik a nők éjjeli munkájának a gyermeknevelésre, gyermekhalandóságra kiható káros következményeivel. A nő védelme az anya védelme. Adjuk vissza a nőt családjának nemcsak az egyén, de a köz érdekében is. Kéri a törvényjavaslat elfogadását.

Huszár Károly: Lehetetlen, hogy ez a parlament, melyből hiányzik a munkásság, a népet képviseli. Nem oly szociális, korszakalkotó törvényeket hozhasson, melyek hivatva lennének a nép, a munkásság érdekeit megvédeni. Ezt a parlamentet, mely a munkásbiztosító törvények megalkotásakor a mezőgazdasági munkásokat nem kívánta a kötelező munkásbiztosítás kedvezményeiben részesíttetni, nem tartja alkalmasnak a nép és munkásság érdekében hozandó szociális törvények megcsinálására oly értelemben, hogy az azt a célt szolgálja, amelyet hivatva volna szolgálni.

Ismerteti munkás viszonyaink szociális értelemben vett hiányait. Kifogásolja, hogy a nő munkája, dacára az egyenlő szolgáltatásnak, — nem részesül egyenlő elbírálásban, különösen az anyagi oldalát tekintve a dolognak, a férfival szemben. Ecseteli azt a súlyos veszteséget, mely a nőnek különösen éjjel, a családtól való elvonásával jár, a családra és az egész társadalomra nézve.

Foglalkozik a tőke és munka viszonyával és szükségesnek tartaná tarifaszereződést létesíteni, amelynek megtartását erkölcsi és anyagi kötelességévé kellene tenni úgy a munkaadónak, mint a munkáságnak. Ezen törvény megcsinálását azonban csak egy nagy parlamenti reformtól reméli. Nem fogadja el a javaslatot.

Haydin Imre: Örömmel fogadja el a javaslatot, melylyel ismét egy lépést tettünk Nyugat felé. A javaslat ugyan korlátozza bizonyos tekintetben a nők szabad kereseti jogát, de ez a korlátozás más tekintetben viszont meghozza eredményét, mert azzal, hogy a nőket elvontuk éjjeli munkájától, visszaadtuk ők családjának, ami nem csak az egyén, de a társadalom szempontjából is fontos problémák megoldását fogja eredményezni. Angliában, ahol ezt a törvényt már 1878-ban megcsinálták, a közérkölciség javulását vonta maga után. Hosszasan beszél a javaslat néhány hiányairól és kéri azoknak pótlását. Így a 2. §-t kívánna mellőzni, mely bizonyos tekintetben kivételt tesz a törvényjavaslatban contemplált elvben. A javaslatot elfogadja.

Giessvein Sándor: Haydin Imre felszólalása után, aki a törvényjavaslat 2. §-át tette alapos kifogás tárgyává, amely § épen a vendég-lökökben és kávéházakban alkalmazott nők éjjeli munkáját tette kivételes elbírálás alá, ő fölöslegesnek tartja e tekintetben beszédében hűben kiterjeszkedni. Csak még azt kívánja előtte szóló szavaihoz hozzáfűzni, hogy ez a § töröltessék és mondassék ki, ellentétben a 2. §-sal hogy a vendéglökökben és kávéházakban alkalmazott nők is tiltassanak el az éjjeli munkától. Sőt tovább menve ő még azt is szeretné, ha találnának oly módot, melynek alapján a férfiakat is lehetne tiltani az éjjeli munkától. Természetesen, bizonyos ágakban a korlátozás megengedésével.

A javaslatot miután bizonyos előrehaladott álláspontot lát benne, a szociális problémát — megoldása felé: elfogadja.

Sümei Vilmos: A javaslatot elfogadja, de kéri a hírlap és nyomda vállalatoknál a nők éjjeli munkájának megengedését.

Lukács László kereskedelemügyi miniszter: Reflektálni kíván a felszólaló beszédeire. Ha ez a törvényjavaslat — úgy mond — nem elégíti ki minden tekintetben kívánhatót, szociális problémának a megoldását, oka ennek az, hogy mi még más tekintetben sem vagyunk ott, a hol bennünket a művelt nyugati államok már régen megelőztek. És ha a törvényjavaslat mutat is fel kívánni valót, nem szabad nekünk megfeledkeznünk a mi efekciális viszonyainkról, — mert ha törvényeink megalkotásánál mellőzni akarjuk ezeket, úgy csak papíros törvényeket hozunk. Sorra veszi Huszár Károly, Haydin Imre, HHGiessvein Sándor, és Sümei Vilmos felszólalásait és kéri a javaslatnak változatlanul való elfogadását.

A Ház óriási többséggel a javaslatot általánosságban elfogadja.

Következik a javaslat részleteinek tárgyalása.

Elnök, előadó felszólalása után, aki a 14. és 16. §§-oknál stiláris módosítást kívánt eszközölni, a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadottnak jelenti ki.

Debrecen város pénzügyei.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Tegnap délután három órára ülésre hívta össze Varga Elemér a jog- és pénzügyi bizottság tagjait, de négy óránál hamarabb nem lehetett megnyitni az ülést a bizottság tagjainak részvétlensége folytán. Így is alig egy-két tag jelent meg és csak így eshetett meg az a szöveg, hogy mellőzték Versec város ama indítványát, mely felhívja a törvényhatóságokat a katonai terhek tiltakozására.

Máskülönben az ülés tartamának legnagyobb részét a különböző zárszámadások felülbírlása foglalta le. A Dmke internátus ügye is szóba került, de most sem teljesítették a Dmke kívánságát.

Az ülésen Varga Elemér dr elnökle mellett résztvettek Roncsik Lajos főszám-

vevő, Magoss György dr főügyész, ifj. Schwarcz Vilmos, Rickl Antal, Márk Endre, Poroszlay László és Tóth Emil dr jegyző.

A program nevezetesebb pontjai a következők voltak:

Az új pénzügyi palota.

A pénzügyminiszter leírtaiban fordult a városnak, hogy precizírozza az új pénzügyi palota helyétől szánt telek fekvését és árát. Az által ugyanis, hogy a város hajlandónak nyilatkozott a mostani pénzügyigazgatósági épület megvételére 500 ezer korona vételárért, az államnak új telekről kell gondoskodni.

Eredetileg a régi épület eladása és az így szükségessé vált állami telekvásárlás közt nem állított fel kapcsolatot a miniszterium, most azonban, hogy a közgyűlés olyan gavallérnak mutatkozott, úgy látszik, vérszemet kaptak odafönn és egy rókáról két bört akarnak lenyuzni: fizesse meg a város jó drágán az állam telkét, viszont Debrecen valósággal potom árért adjon kitűnő fekvésű ingatlant a pénzügyi palota céljaira. A régi pénzügyi palota ugyanis 648 négyszögöl, a vételár ötszáz ezer korona és így 773 koronába esik a telek négyszögöle. Az új pénzügyi palota céljaira kijelölt Kossuth-utca 12—14. számú telek alig néhány méternyi távolságra fekszik a mostanittól, mégis ezeket 500 koronájával szeretné megkaparítani a miniszterium négyszögölenként.

A bizottság ezzel szemben 600 koronájával adná el a 845 négyszögöl területet, így tehát az államnak 525 ezer koronájába kerülne az új ingatlan.

Sajnos, hogy még így is alkudozni fog a miniszterium és így emiatt, meg azért is, mert a miniszter nem hajlandó belemenni a régi épületnek három éven belül leendő átadására, az új városháza felépítésének előmunkálatait az ég tudná, mikor kezdik meg.

A zárszámadások.

A városi házipénztár 1910. évi zárszámadásait nemrégiben beterjesztette Roncsik Lajos főszámvevő. Ezeket felülbírlta a felügyelő és a gazdasági bizottság, amelyek megtették észrevételeiket és kifogásaikat. Az egyes könyvelési tételeknek a mérlegbe állításának mikéntje képezte a vita tárgyát, a gazdasági bizottság pedig különösen a kortobágyi jövedelmekre vonatkozólag állott elő kívánalmakkal. A bizottság részint a kifogások alapján helyesbíteni rendelte el a zárszámadást, részint pedig azokkal szemben az eredeti tételek helyessége mellett foglalt állást.

Mint érdekes adatát emlíjük fel a zárszámadásnak, hogy a város vagyonának becsértéke 102 millió korona, a teherkételek összege pedig 19 millió értékben van feltüntetve.

Ugyancsak elfogadták és jóváhagyták a világítási vállalat és a városi nyomda zárszámadásait, viszont az árvapénztár zárszámadásának tárgyalását mellőzték.

A Dmke internátus.

A közgyűlés legutóbb azt felelte a Dmke megkeresésére, hogy csak a Hatvani utcai telkeket adja át az internátus céljaira. A Dmkének azonban az a hely nem felel meg, hanem ragaszkodik a nagyerdei csöszházhoz. A jog- és pénzügyi bizottság azonban egészen érthetetlen módon nem akarja megszavazni ezt az egyedül alkalmas ingatlant az internátus céljaira, hanem a Petőfi-téri telek felvásárlásával kísérelte meg.

nek valószínűleg az lesz a vége, hogy a Dmke nem fog Debrecenben internátust felállítani, ami pedig igen kedvezőtlen körülmény volna a városra nézve.

A tisztviselőtelep csatornázása.

A tisztviselőtelep lakói kérelmezték, hogy a telep csatornázásáról gondoskodják a város. Erre vonatkozólag Aczél Géza főmérnök tervezetet készített, melyben javasolja a csatornázást. Ennek költségei 22 ezer koronát tennének ki, amit három, illetőleg hat filléres évi négyszögölenkénti csatornadíjjal fedeznének a tulajdonosok.

Márk Endre javasolja a csatornázás keresztülvételét, azonban annak a nézetének ad kifejezést, hogy a városnak nem szabad erre az ügyre ráfizetni. Indítványozza tehát, hogy a kötendő szerződésben a város érdekei minél hathatósabban óvassanak meg a telepi telektulajdonosokkal szemben.

A bizottság ily értelemben határozott.

Szaporítsuk a katonai létszámot.

Az ülés végén szavazás alá került Versec város közönségének megkeresése a katonai túlkövetelések ellen az országgyűlés képviselőházához intézett tiltakozó feliratának támogatása iránt. Minthogy ekkor már a függetlenségi érzelmi bizottsági tagok közül egyedül ifj. Schwarcz Vilmos volt jelen, ezért az ő szavazatával szemben kimondták, hogy csak tudomásulvételre ajánlják a közgyűlésnek ezt a megkeresést. A közgyűlés valószínűleg nem lesz egy nézetben ebben a kérdésben a bizottsággal.

Uj részvénytársaság.

Debreceni fémáru részvénytársaság cég alatt háromszáz ezer korona alapítókévet új gyár van alakulóban, amely főképp rézárak gyártásával kíván foglalkozni.

Az alapítók 150 darab 200 koronás névértékű részvény jegyzése iránt keresi meg a várost. A bizottság ezzel szemben 50 darab részvény jegyzését javasolja tízezer koronáért és ezen összeg fedezésére vagy a községi pótdó alapból felveendő kölcsönt, vagy a zárszámadási felesleg egy részét kívánja megjelölni.

A vámtételek és a kamara.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara kéri, hogy a közevetvámszedési engedélyt három évre hosszabbítsa meg a város, egyben az okiratban meghatározott díjtételeket szállítsa le.

Emez utóbbi kívánságnak azonban csak a hus közevetvámjának meghatározásánál tett eleget a bizottság, amennyiben hajlandó az eddigi 20 fillért métermázsánként 12 fillérré leszállítani.

Visszont a pezsgő díjtételét az eddigi 40 fillérről felemelik 60 fillérré. Márk Endre és Roncsik Lajos egy koronára kívánták volna felemelni, de elnöki döntéssel kisebbségben maradtak.

A kamara egyéb díjtétel leszállítási kérelmét a bizottság elutasítani javasolja.

Kisebbségi ügyek.

Nagy Mihály házastelkének eladása iránt tett ajánlatát kiadják a tanácsnak tárgyalás végett.

A városok egyesülete ajánlja a drezdai kiállítás látogatását. A bizottság is.

Bács-Bodrog vármegye megkeresése a fegyvergyakorlatokra behívott tartalékosok segélyre szorult családtagjainak segélyezése iránt intézett feliratának hasznos szellemű

felirattal lendő pártolása véget, a bizottság pártolólágg terjeszti a közgyűlés elé.

Végül a nemrég elhalt Kőkert Gusztáv városi napidíjas özvegyének 30 korona havi kegy-díjat indítványoz megszavazni a bizottság.

Az déls hat órákor ért véget.

Képviselőválasztási potyapénz.

Egy debreceni kereskedő erkölcsai.

Budapestről táviratozza tudósítónk:

Választás évadján, amint az éppenséggel nem titok, az emberek «keresni» szoktak. Még az olyan helyen is, mint Debrecen, a gazdag civisek városa.

Hogy ez így van, nyíltan beismerte ma a bíróság előtt Kepes Sándor debreceni fűszerkereskedő.

Kepes Sándor egy becsületsértő levelet irt a Budapestben lakó Bányász Henriknek. Nem tagadta, hogy ő irta a sértésekkel teli levelet, de — ugymond — arra oka volt.

— Micsoda? — kérdezte dr Polányi büntető járásbíró.

A vádlott: Hát méltóztatik tudni, mikor képviselőválasztás volt nálunk Debrecenben, irt nekem Bányász hogy lejön s majd az ő «eszméi» révén kereshetünk. Lejött s legelőbb egy anugot csináltatott magának, amelyért én kezeséget vállaltam. Aztán — igaz — kerestünk s noha én a hasznot becsületesen megfelezttem vele, a ruhát nem akarta fizetni. És hogy erre levelet irtam neki, azzal a sértéssel vágott vissza hogy eleget «harácsoltam» össze a választáson — őt pedig megcsaltam.

— Hogyan?

— Hát például kaptam 300 forintot, abból ki is kellett adnom vagy kétszázat s így csak a megmaradt száz forintot osztottam meg vele. Utóbb meggyanusított, hogy őt megloptam. Ez tűnik ki ime, ebből a levélből (felmutatja.)

A bíró (elolvassa a levelet) No ez szép dolog, ne is folytassuk.

Kepes Sándort a bíró 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

MŰVÉSZET.

Tárlat a Csokonokban. A kereskedelmi csarnokban kiállított képek művészi becsüknél és olcsóságuknál fogva igen nagy kellendőségnek örvendenek. A látogatók és vásárlók száma napról-napra szaporodik, úgy, hogy a vállalatnak már harmadszor kellett kiegészíteni a képtárlat anyagát. Az újabb képek csak felülmulják szépség, izlés, műérték és nagyszerű színhatások tekintetében az eddigieket is úgy, hogy a még néhány napig nyitva levő tárlat a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot azok részéről, akik adnak arra is valamit, hogy kultúrlényeknek tartsák őket.

A könnyed muzsa művésze. Egyik debreceni orfeumtársulatnak igazi sláger száma volt ebben a hónapban Varjas Tóni, ez az izig-vevíg csupa ötlet, csupa báj művészember, aki nem raffináltan erőszakolt fogások, hanem őszintén és igazán bohém lelkületének spontán megnyilatkozásai által érta el a legnagyobb sikereket. A hegedűnek, az érzések legkülönfélébb skáláinak, a józü és szívből fakadt szellemességnek ez a ragyogó tehetségű művésze innen Aradra megy, ahol valószínűleg éppugy meghódítja az ottani kényes közönsége, mint a hogy kiváló képességeiért így a budapesti Royal orfeumban, mint itt Debreczenben a legmelegebb elismerés jutott ki osztályrészül.

Pénz és szerelem.

Házasság helyett jó tanács.

Nem tragikus, hanem inkább tragikomikus eset az, amiről be akarunk számolni. Valóban a dologban több a mulatságos elem, mint a gyászos, habár arra nézve, akit illet, elég szomorú.

Azonkívül azért is érdekes, mert az eseményecske, hogy így fejezzük ki, az életből való. Maga az élet alakította ki.

A rendőrség ugyanis följelentés alapján keresi Korponai-Körner Henrik 31 éves mérnököt, aki tavaly az egyesült városi villamos vasut tisztviselője volt.

Ez az ember udvarolt egy leánynak. — Házasságot ígért neki, mint ilyenkor szokás. A leány, akinek nevét nem közöljük, hitt az udvarlójának, aki elég szerelmesnek látszott. Együttléltük közben hogy hogy nem: szó esett anyagi dolgokról is.

— Szegény ember vagyok — mondotta Korponai-Körner Henrik — csak a fizetésből élek. De ha volna ezenkívül is valami pénzem, akkor biztosíthatnám a jövőmet.

Tudta ugyanis, hogy a leánynak van valami kis megtakarított pénzecskéje s az alávaló szemet vetett arra.

A hiszékeny leány léprement. Adott az udvarlónak pénzt.

Igy lassan elszedegetett a leánytól összesen 3120 koronát és azután pontot tett a műveletei után. Attól fogva a szegény leány nem látta többé udvarlóját.

Nemrég azonban a leány levelet kapott a házasságszédelgőtől. A levelet Berlinben adta a postára és ez van benne: A pénzt nem adhatja vissza és feleségül sem veheti a leányt, de hogy ne legyen minden kárpótlás nélkül, házasság helyett ad neki egy jó tanácsot: Ne higgyen soha lateiner embernek, mert annak mindig csak a pénzre van szüksége. Pénz nélkül lateiner nem nőülhet és legyen a leány jövőre óvatosabb.

A leány megtette a szédelgő ellen a feljelentést, annál is inkább, mert értesült róla, hogy a szédelgő Berlinben gazdagon megnősült.

A rendőrség intézkedett, hogy a szédelgő elfogassék, ha nyomára jutnak.

Megszöktetett zsidó leány.

Egy cigány kocsis szöktette meg.

Marosvásárhelyről jelentik: A közeli Erdőszentgyörgynek kimos szencziója va. A község legszebb zsidó lányát, Rosman Mariskát, Rosman Móric gazdag bőrkereskedő leányát megszöktetett egy cigány kocsis. A leány alig 17 éves és felhasználva apja beteg állapotát, (Rosman tudniillik Dicsőszentmártonban a kórházban fekszik súlyos betegén,) a kasszában levő pénzt magához vette és a szerelmesével megszökött.

A cigányt csak János néven ismerik a községben.

Senki sem tudja a vezeték nevét és így a csendőrség nyomozása sok akadályokba ütközik.

A leány régen viszonyt folytatott a cigánnyal és most megérlelődött bennük a terv, hogy megszöknék Erdőszentgyörgyről és a

leány apjának pénzben levő vagyonát magukkal viszik.

Igy is történt.

A leány eltűnt az apai háztól, hátra hagyván egy levelet, melyben bejelenti, hogy szerelmesével öngyilkos lesz.

A leány edes anyja, aki nem is sejtette leánya tervét — egészen oda van. A katasztrófa őt magát is ágyba döntötte és intelligens nővérei is kétségbe vannak esve testvérük sorsa miatt.

A leány a következő levelet hagyta a ház ablakában:

Édes szüleim!

Bocsássanak meg tettemért. Jánost nagyon megszerettem és csak az övé akarok lenni. Ne kutassák hollétünket, mi öngyilkosok leszünk.

Mariska.

A nagymező-utcai merénylő szabadlábbon.

Tegnap a budapesti ügyészség szabadlábbon helyezte Ernst Dezső magánhivatalnokot, aki a hónap elején a Nagymező-utca 21-ik számú lakásán revolverrel a feleségére és a szobaurra, dr Fuchs Izsó ügyvédre támadt. Az ügyvédet fején találta egy golyó. Az asszonynak pedig kettő furódott a karjába.

A szabadlábbon helyezett Ernst a következőben adta elő ennek a nagyvárosi drámának részleteit:

— Régi szembajomat kezeltem a Gyár-utca 6. számú házban lakó orvosomnál. Mivel közel voltam lakásomhoz, felszaladtam egy percre, megnézni, mit csinálnak otthon? Együtt találtam őket. Nem frázis, hanem valóban tudom, hogy mit tettem azután, A fejembe lödött a vér. Fuchst egyszer régebben már kilöktem a lakásomból. Nem sejtettem, hogy ott fogom találni. Revolveremet, amelyet már őt esztendeje állandóan magamnál hordok, előrántottam. Azt hiszem, az asszony kérései miatt úgy eshetett, hogy ő is megsebesült. De természetesen sem akartam bntáani és most sem értem, hogyan löttem meg őt is. Hozzá többé semmi közöm; a válópert már megindítottam. Én még majd a törvény előtt fogok felelni azért, amit tettem, amiről nem tehetek.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

— **Érettségi vizsgálat a debreceni kegyestanisórendi rom. kath főgimnáziumban.** Egy tanuló tett javító és 36 tanuló teljes érettségi vizsgálatot. Ezek közül az írásbeli miatt 2, a szóbeli miatt 1, összesen 3 tanuló utasítottat ismétlő vizsgálatra, 4 tanuló pedig a szeptemberi javító vizsgálatra. Érett lett 30, még pedig: jelesen érett 3: Dörre Ferenc, Glük Miklós, Plesa István. Jól érett 12: Aszódi István, Friedmann Dezső, Györfly Aladár, Jóna László, Konrád Gyula, Mirkov Péter, Pálffy Zoltán, Pacsek István, Szűcs Imre, Weisz Mór, Weszeczky Oszkár, Weszpremy Jenő. Egyszerűen érett 15: Balkányi Pál, Bella Imre, Blattner Géza, Bleier Ignác, (latin kiegészítő), Bóka Tibor, Faller Gyula, Fischer Rezső, Grósz József, Hulnai Gyula, Klár Zoltán, Kovács István, Mordavszky József, Szabó Pál, Tóth László, Vargha Endre. Az érettségi vizsgálatok elnöke Géresi Kálmán tankerületi királyi főigazgató volt, miniszteri biztosa pedig Péct Aladár, a budapesti VII. ker. István-uti állami főgimnázium tanára.

— **Mária Valéria újszülött leánya meghalt.** Nagy gyásza van a Habsburg-háznak: Mária Valéria főhercegasszonynak, a király leányának született kisleánykája — mint nekünk Ischlból táviratozzák — tegnap délután négy órakor meghalt. A halálesetet titkolták a főhercegasszony előtt, de Mária Valéria látni kívánta a gyermeket s környezete kénytelen volt bevallani a valót. Az újszülött nem volt életképes, mert legalább két héttel korábban jött a világra. Mária Valéria főhercegasszony nagyon meg volt rendülve, jóllehet maga is tudta, hogy gyermeke koraszülött. A kis holttestet a főhercegi gyermekek nevelője gyorsan megkeresztelte. A temetés udvari szertartások szerint Bécsben a kapucinusok kriptájában lesz. — Tegnap született a kis leánya. Megszületése annyira váratlanul történt, hogy Lipót Szalvátor főherceg, Mária Valéria főhercegasszony férje, közvetlen a születés előtt Bécsbe akart utazni. A pályaudvaron értesült az eseményről, itt kézbesítették neki a táviratot. A keresztelést vasárnapra tervezték; ekkorra várták Ischlbe a királyt. Mária főhercegasszonynak ez volt a tizenegyedik gyermeke. Mária Valéria főhercegnő tegnap elhunyt újszülött leánykájának a holttestét a beszentelés után zárt koporsóban a temető kápolnájába viszik és ott ravatalra helyezik. Pénteken lesz a gyásznap. A kis holttestet egy az ischli temető déli oldalán levő sírboltban, melyet a főhercegi család megvásárolt, fogják eltemetni.

— **A Homokkert ünnepe.** A debreceni Homokkert közbirtokossága a Homokkert fennállásának 250 éves jubileuma alkalmával a Homokkerti templom javára 1911 július hó 2-án, azaz vasárnap, a Szabó Kálmán-utcán levő Pászta-téren felállított díszes és kényelmes sátorban jubileumi ünnepélyt és kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez. Belépti díj a táncmulatságra személyenként 1 korona. A táncmulatság kezdete este 8 órakor. A zenét Magyar Bandi közkedvelt zenekara szolgáltatja. A jubileumi ünnepély műsora a következő: Junius 2-án reggel 5 órakor zeneszínház előadás. Ünnepeleves istentisztelet a Szabó Kálmán-utcán levő sátorban tartja Nt. Jánosi Zoltán debreceni lelkész. Birtokossági díszközgyűlés a sátorban, a következő tárgysorozattal: A gyűlést megnyitja Deák Ferenc bír. elnök. Emlékbeszédet tart Ngs. Harsányi Gusztáv kassai királyi táblabíró, díszelnök. Felolvasás a Homokkert történetéről, tartja Kövér Gyula bír. jegyző. Esetleges indítványok. — Délután 3 órakor kezdve Néppünnepeleves zeneszóval, díjtalanul. Este 8 órakor kezdve kabaré előadás és táncmulatság reggelig.

— **Szurkáló testvérek** cím alatt vasánapi számunkban megjelent híreinkre vonatkozólag Szuchán Elemér azt a kijelentést tette, hogy neki van foglalkozása.

— **Nem lesznek számozott poharak.** — Hire járt, hogy a belügyminisztérium rendeletet fog kibocsátani, amely a vendéglőkben számozott poharak használatát akarja elrendelni. Ma délelőtt a vendéglősök, kávéosok, üveg- és porcellánkereskedők egyesületei küldöttségileg jelentek meg gróf Khuen-Héderváry Károly belügyminiszternél. A küldöttség vezetője tóvárosi Fischer Emil arra kérte a miniszterelnököt, — hogy mielőtt e szándékát megvalósítani akarná, hívja össze az érdekelteket, mert e rendelkezés káros volna az üvegiparra nevezve. Gróf Khuen-Héderváry kijelentette, hogy egyáltalán nem szándékozik ilyen rendeletet kibocsátani.

— **Öngyilkos szobaleány.** Török Eszter a Széchenyi-utcán szolgált, mint szobaleány. Tegnap hajnalban öngyilkossági gondolatai támadtak és felhajtott egy nagy pohár marólugot. Tettét azonban észrevették és a gyorsan előhívott mentők ellenmérget adtak neki és beszállították a kórházba. A fiatal leány végzetes tettének szerelmi csalódás volt az oka.

— **Debreceni orléányok sikere.** E hó 21-én fejeződtek be a Női zeneiskola utolsó vizsgái. Mint értesülünk a hatóságilag segélyezett budapesti III. ker. zenekonzervatorium tanfolyam növendékei közül Balogh Berta és Mauk Emilia jeles eredménnyel végezték Budapesten az ország egyik első zenetanintészetében Erdély Dezső világhírű cimbalomművész, a budapesti III. ker. zenekonzervatorium igazgatója, a budai zeneakadémia és a nemzeti zenede rendes tanára, valamint a vizsgálati biztosok előtt tették le a végvizsgát s megkapták a végzettségi oklevélet. Nagyon megvoltak elégedve a zenetörténelmi feleletekkel és az összhangzattani kidolgozásokkal. Ugy a növendékeket, mint jeles tanárukat Női Antal gratulációkkal halmozták el Budapesten. A magunk részéről mi sem mulaszthatjuk el elismerésünket nyilvántartani Női Antalnak azon képességeért, melylyel zeneileg ilyen két cimbalom-művésznőt nevelt városunknak.

— **Legnagyobb és legelterjedtebb** napilap napilap hazánkban a Pesti Hirlap. Legnagyobb mert hétközben is 8—16, vasárnaponként pedig 16—24 oldalal ad többet, mint más napilapok, ugyanazon árért. Legelterjedtebb, mert napi példányszáma még a krajcáros boulevard-lapoknak a számait is felülmúlja, ami a hirdetések szempontjából igen fontos, lévén a Pesti Hirlapnak a legtöbb szöveg mellett legtöbb hirdetése is. A Pesti Hirlap tehát legjobban elégíti ki ugy az olvasó, mint a hirdető közönség igényeit. Miután pedig holt idey már évek óta nincs és az idey még a parlameant sem szünetel, eszerint intelligens ember egyáltalán nem mellőzheti nyáron sem az újságolvasást: épen azért hívjuk fel t. olvasóközönségünk figyelmét a Pesti Hirlapra, melynek főerőssége, hogy pártokon kívül és felül állván, szigorú ellenőrzést és igazságos kritikát gyakorolhat mindennel és mindenkivel szemben; ennek köszönheti a magyar sajtóban páratlan népszerűségét. A Pesti Hirlap körül csoportosul ma a ciklikus és tárcairók elsőrendű gárdája. Főmunkatársai: Eötvös Károly, Gárdonyi Géza, Molnár Ferenc, Heltai Jenő, Szomaházy István, Szini Gyula, Abonyi Árpád, Porzolt Kálmán, Mezei Ernő, Murai Károly, Várady Antal, gr. Vay Sándor, Szász Zoltán, Szabóné-Nogál Janka, Lux Terka, Csergő Hugó, Pásztor József, Gellért Oszkár, Lampérth Géza, Alba Nevis, Bokor Malvin, Tömörkény István, stb., stb. A Pesti Hirlap minden állandó előfizetője karácsonyi ajándéku kapja a Pesti Hirlap nagy képes naptárát és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat Szalont. A Pesti Hirlap ára egy óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona, a Divat Szalonnal együtt 9 korona. — A Pesti Hirlap kiadóhivatala: Budapest, V., Váci körút 78.

— **Öngyilkos orvos.** Székesfehérvárról jelentik, hogy Hercegfalva községben Acs Károly ötvennyolc éves községi orvos morfiummal magát megmérgezte és meghalt. Heltay Imre sárbogárdi jöszolgabíró tegnap levelet kapott Acs Károly drtól, amelyben az orvos a többek között a következőket írja:

«Mire e sorokat olvassa, én már nem leszek az élők között; morfiummal megmérgeztem magam. Fáradt észszel és tompult idegekkel nem óhajtom többé hurcolni az élet terhét.»
Heltay Imre főszolgabíró a levél vételekor azonnal intézkedett, hogy akadályozzák meg a halálra szánt embert végzetes tettében, de már késő volt. Acs Károly drt, aki agglégény volt, tegnap reggel a gazdaasszonya a pamlagon halva találta. A megjelent vizsgáló bizottság kétségtelenül megállapította, hogy a boldogtalan ember öngyilkosságot követett el: — morfiummal megmérgezte magát. Az orvos az utóbbi időben sokat betegeskedett, nyilvánvaló, hogy ez kergette őt a halálba. A köztisztvisletben álló orvos tragikus halála széles körben őszinte részvétet keltett.

— **Élelmes kibic.** Az egyik debreceni kávéházban ismert alak az a művészkülsejű fiatal ember, aki állandóan a kártyasztalok körül tartózkodik és kibicelésből él. Ez azt jelenti, hogy kártyázó emberek közelébe te-

lepszik, megnézni, hogy melyik játszik szerencsében és aztán amellé ül. Amikor pedig a nyertes fölkel és távozik, szépen kikíséri és a kártyaszoba küszöbén kér tőle kibicpénzt, azon a címen, hogy ő hozta a szerencsét.

Elég jól él belőle.

A minap dolga volt, hát nem kibicelhetett. De másnap gondosan kifaggatta a pin-céket, hogy az előző napon ki volt a nyertes. Ehez aztán oda is ment:

— Kérem — mondta neki — maga tegnap nyert husz forintot.

— Igen. No?

— Hát adjon belőle egy koronát.

A nyertes csodálkozva mondja:

— Hallja kérem. Én már láttam sok olyan embert, aki máról holnapra él, de még olyat, aki máról tegnapra él, nem láttam. Itt van belépti díjnak egy korona.

— **Üldöznek egy szabadelvű lelkipásztort.** Egész Németországban nagy felűnést okozott, hogy Kölnben Jathó evangélikus lelkész a német evangélikus egyház főtanácsa megfosztott állásától azért, mert a lelkipásztort szabadelvűségét a szószéken sem tagadta meg. A tanácsban egy greifswaldi teológus fanár kelt ki nagyon Jathó ellen. Azt mondta, hogy nem szabad Jathónak karácsonyi predikációt tartania, mert az angyalok megjelenésében nem hisz. Az elnök azért tartja Jathót a papi funkciók teljesítésére alkalmatlannak, mert azt hiszi, hogy a született gyermek lelkét egy tiszta, meg nem írott papírhoz hasonlítja, holott a gyermek a sátán bélyegével jön a világra és a kereszteléssel tűnik ez róla el. Még imádkoznia sem szabad Jathónak, mondta a kollégium. Azért, mert a rosszat nem úgy értelmezi, mint ahogyan az imaszervezők gondolták azt sok száz évvel ezelőtt.

Nyomdába tanulónak felvétetik egy fiu.
Darabos-utca 7. sz.

TÁVIRATOK.

Az új francia kormány.

Páris, június 27. Cailloux tegnap már lépéseket tett kabinetjének megalakítására. Az új kormány valószínűen következően fog megalakulni:

Elnökség és belügy: Cailloux.

Igazságügy: Cruppy.

Pénzügy: Klotz.

Hadügy: Étienne.

Tengerészet: Délcassé.

Közoktatás: Steeg.

Közmunka: Augagneur.

Kereskedelem: Chaumet vagy Dupuy.

Földmívelés: Pams.

Gyarmatügy: Messigny.

Munkásügy: Renault.

Az amerikai vámcsalások.

Berlin, június 27. Newyorkból táviratozzák, hogy a vámcsalások afférja minden nap szerzációs leleplezéseket hoz. Ma egy többszörös milliomosról derült ki, hogy ritkabeccsú burokat, ékszereket, csipkét és ruhát csempészett be elvámolás nélkül. Loeb vámigazgató a rendőrség segítségével házmotózást tartott az illető milliomosnál és megtalálta a kérdéses holmit, amit körülbelül egy millió dollár értékűre becsült föl. A vámtelagadás miatt a milliomos ugyanilyen összegre bírságot kelt meg. A newyorki vámigazgató annak köszönheti nagy sikerét, hogy jutalmakat tűzött ki olyan esetekben mikor magánosok vámcsalások nyomára vezetnek a hatóságot. Ezek a prémiumok tetek, —

hogyan boldog-boldogtalan feljelentésekkel futkos Loebhez. Így megtörtént, hogy egy newyorki demimonda, akinek a felső tízezrek aranyifjuga között vannak tisztelői, titokzatosan megmutatta a vámgazgatónak azokat az ékszereket, amelyeket imádói Európából hoztak számára ajándékkul; minden egyes drágaságról pontosan megtudta mondani, kitől és mikor kapta és bejelentette igényét a jutalomra, ha kifog derülne, hogy imádói ezeket az ékszereket nem vámoztatták el.

Öngyilkos orvos.

Székesfehérvár, jun. 27. Hercegfalván Acs Károly ötvennyolc éves községi orvos morfiummal megmérgezte magát és meghalt. Hel-tay Jenő sárbogárdi főszolgabíró tegnap délből levelet kapott dr. Acs Károlytól, amelyben az orvos a többek között a következőket írja:

„Mire e sorokat megkapja, én már nem leszek az élők sorában; morfiummal megmérgeztem magam. Fáradt ésszel és tompult idegekkel nem óhajtom többé hurcolni az élet nehéz terhét.”

A főszolgabíró a levél vétele után azonnal intézkedett, hogy akadályozzák meg a halálra szánt embert végzetes tettének elkövetésében, de már késő volt. Acs Károly dr., aki agglégény volt, tegnap reggel a gardasszonya a pamlagon fekvő, holtan találta. A megjelent vizsgáló bizottság kétségeléstől megállapította, hogy a boldogtalan ember öngyilkosságot követett el, morfiummal megmérgezte magát. Az orvos az utóbbi időben sokat betegeskedett, nyilvánvaló, hogy ez kergette őt a halálba.

Gyilkosság a dohánytőzsdében

Lipce, június 27. Beug József 57 éves dohányárust tegnap üzletében meggyilkolták. A dohánytőzsde mellett volt a lakása is, egy szótét kis szoba, amelyben az agglégény Reug egyedül lakott. Tegnap délután vevők állítottak be az üzletbe s nagyon meg voltak lepődve, hogy senki sincs a boltban. Figyelmessé tettek a sarki rendőrt, aki többedmagával bement a lakásba és a földön találta bezuott koponyával a dohányárust. Az első vizsgálatra megállapították, hogy nem rablógyilkosságról van szó, mert az áldozat zsebében érintetlenül találtak pénztárcáját, benne 200 márkát bankjegyekben, óráját és láncát, a tőzsde kézipénztárában is ott volt a napi bevétel.

A nagy tengerészsztrájk.

London, június 27. A liverpoli fuvarosok és kikötőmunkások tegnap este gyűléseket tartottak, amelyeken elhatározták, hogy azoknak a társaságoknak, amelyek ezidőszereint a matrózokkal harcot folytatnak, semmiféle árukat nem továbbítanak.

TÖRÉVNYKEZÉS.

§ **Erkölcstelen üzelmek.** A debreceni törvényszék zárt tárgyaláson foglalkozott Nagy Imre erőszakos és erkölcstelen üzelmivel, amelyek beigazolást nyervén, a vádlottat két évi fegyházra ítélte a bíróság.

§ **Lóvász furkósbottal.** Vásár volt Derecskén február 23-án és ez alkalommal Lovász Lajos 29 éves Sárándi lakos P. Berény Ferencel alkuba bocsátkozott egy lóra nézve. Nem tudtak megegyezni, sőt szóváltásba keveredtek, miközben Lovász úgy vágta fejbe furkós botjával Berényit, hogy az husz napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A törvényszék tegnap három havi fegyházra ítélte a verekedő Lovászt.

Kifutó fiu felvétetik fizetéssel lapunk szerkesztőségében

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 28.

Az árak 50 kilogramonként

buza máj.	— — — — —
buza okt.	11'85—11'92.
rozs okt.	9'30—09'40.
zab május.	— — — — —
zab okt.	8'16—8'21.
Tengeri juli. 1911.	7'13—7'23.
Tengeri máj. 1913.	7'34—7'36.

Értéktőzsde. Osztrák hitelrészvény 662.50
Magyar hitelrészvény 836'50.

Ingatlanok forgalma.

Molnár István és neje Jenei Zsuzsánnt veszik a debreczeni 9968. sz. tjkvben foglalt 403. négyszögöl majorsági földet FeketeBálint és neje Boda Esztertől 3000 koronáért. Bányai Antal és neje Jámor Mária veszik a pusztá Napycserei 2. sz. tjkv. foglalt 1 hold 1180 négyszögöl kaszálót és a debreceni 2854 sz. tjkv. foglalt 5 hold 1300 négyszögöl ondódi földet Koszorus Ferenc és Kalmántól 6380 korona.

Tóth József és neje veszik a debreceni 7961. sz. tjkvben foglalt 1122 négyszögöl tócskeri szőlőt Dr. Mariska Györgytől 8000 koronáért.

Debrecen város veszi a debreceni 11024 számú tjkvben foglalt Kossuth-utca 20. számú házat Györfy Aladárné és társától 16000 koronáért.

Debrecen város veszi a debreceni 10953 sz. tjkvben foglalt 4 hold 1200 négyszögöl majorsági földet Györfy Aladárné és társától 24396 koronáért.

Jordan Sándor és Fábán Teréz veszik a debreceni 6467. sz. tjkvben foglalt 130 négyszögöl Csapókeri szőlőt özv. Gere Jánosné és társaitól 3300 koronáért.

Dávid Zoltán és Lévy Gyula veszik a debreceni 2420 sz. tjkvben foglalt Simonffy-utca 19. számú házat Sztertiády György és neje Szombati Gizellától 35000 koronáért.

Hevesi Gábor veszi a debreceni 824. sz. tjkvben foglalt Ötvös-utca 85. számú házat Papp Sándorné Főríz Jnlánától 28000 koronáért.

Grósz Nagy Ferenc veszi a debreceni 1653. sz. tjkvben foglalt Darabos utca 10. sz. házat Kövendi Domokos és nejétől 32000 koronáért.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Magda megfélemedett tekintettel bámult férje eltorzult arcára.

— És ha még olyan nagyon kiabál is kend, mégis azt mondom, hogy becsületes emberek. És ha hozzám nyul, még egyebet is fogok mondani! — viszonzá a leány, miből látná, hogy atyja ütésre emeli reá kezét.

E szavak, de kivált azon átnyúló tekin-

tet, mellyel a leány szeméit reá függesztette, Kupecznek megsibbasztották tagjait. Nem bírta suttanni a leányára és leereszteni szintén nem bírta karját.

— Hát mi egyebet tudnál mondani, kérdé fojtott, rikácsoló hangon.

A leány nem felelhetett e kérdésre, mert e pillanatban Mihály, a szolgabíró hajduja lépett a szobába.

Midőn Kupecz 'éz embert megpillantotta, arca elvesztette torzult kifejezését? Elhaloványodott. Haja szálai fölfelé borzolódtak és görcsösen kapaszkodott az ágy fejébe, úgy félt egész testén.

Magda és Illus halálsápadtan néztek az érkezettre.

— Ejnye bizony! amint látom rosszkor jöttem! — mondá a hajdu mosolygó tekintetét hol Kupeczre, hol a leányra fordítván.

De Kupecz csakhamar visszanyerte lélekjelenlétét.

— Csak ezzel a rossz leánnyal bajlódom. csak leánya ne születne az embernek! — aztán nyájasan a hajduhoz közeledve, mondá:

— Hát kendet drusszám, mi hozta ide?

— Azt izeni a tekintetes úr, hogy tüstént a helység házára jöjön.

— Melyik tekintetes úr? — kérdé Kupecz, éktelen nevetésre kényszerítve magát.

Folytatjuk.

Szép akar lenni ?

SZEPLŐS, RÁNCZOS ARCZOT HÓFÉHÉRRÉ és ÜDÉVÉ VARÁZSOL a hölgyeknek ma már kedvencz szépség ápoló szere a

„Márta Crém“

Rövid használat után meglepő eredmény mutatkozik, SZEPLŐT, PATTANÁST és bármily arctisztatlanságot BIZTOSAN ELTÜNTETT.

Teljes ártalmatlanságáért kezesség

1. TEGELY MÁRTA CRÉM 1 KORONA HOZZRVALÓ SZAPPAN 70 FILLÉR
MÁRTA POWDER fehér, crém és rózsaszin színben 120 korona.

Kapható

Wachsmann Jenő és Társa
egyedüli készítőknél drougeria |Szabadka.

Budapesti főraktárak Török József Király-utca 12 Török Sándor „Opera“ gyógyszer-tár Andrassy-ut

Schaumburg-Lippe Herceg

Beremendi

portlancement és mészművei

Kereskedelmi igazgatóság:

P É C S, Indóház-utca 42. szám.

Művek: **BEREMEND.**

Kittinő minőségű és páratlanul szép szintű

portlandcement

és fehérmészgyártása,

valamint géppel zuzott kavics és nyers mészkő előállítás.

Évi termelés: 500,000 q portlandcement, 120,000 q fehérmész. 800,000 q kavics.

Portlandcementünk kiváló minősége mindentűt a legnagyobb elismerést vivta ki. A hivatalos szabványokat messze felülmúló minőségért szavatolunk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Legjobb arcz és kézapolószer a
gyöngyvirág krém 1 korona
Szappan 70 filér és Puder 1 korona.

KUBEK SÁNDOR

„Megváltó“ gyógyszerárában.
Debreczen, Tiszapalota.

Telefon 88-13. VERŐ-féle Telefon 115-77.
Leánynevelő intézet, Budapest, VI. Gyár-utca 1.

1.
INTERNÁTUS

Higiénikus életrend. — Gondos felügyelet. —
Német, francia, angol társalgás. — Elsőrangú
bennlakó külföldi okleveles nyelvtanárnök. —
Magas színvonalu zeneoktatás.

2.
Nyilv. jogu négy osztályu

Polgári iskola

3.
Általános műveltséget nyújtó **felsőbb**
Továbbképző tanfolyam

4.
Tökéletes nyelvi és szakmai kiképzést nyújtó
német, francia és angol

Nyelvi tanfolyam

Az intézet a nevezett nyelveken kívül: magyar
irodalom, műtörténet és esztétika.

A nyelveket úgy a továbbképző, mint NYELVI
TANFOLYAMON a hazai okleveles tanárokon
kívül külföldi okleveles nyelvtanárnök és a
budapesti BERLITZ SCHOOL tanárai tanítják.

Értelmitől azonnal küld az igazgatóság.

Jutagár kartellen kívül!

„Juta és Kenderipar Részvénytársaság“
Budapest V. Báthory-utca 12. szám.

Ajánl kartellen alul azonnali vagy későbbi szállításra GABONA, LISZT,
HEREMAG és minden egyéb

zsákokat

KÉVEKÖTŐT, juta és kender ZSÁKZSINEGET, CSOMAGOLÓ VÁSZ-
NAT stb. stb. a legkiválóbb minőség szavatolása mellett.

**Megnyilt a
Széchenyi Mulató**
(Petőfi-tér, a vasuti állomással szemben)
12 szenzációs szám

a Fővárosi Orfeumok előkelőbb tagjai fellépésével

Telefon 412. szám.

**Könyvnyomda
Hirlapkiadóvállalat
áthelyezés**

A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év
óta fennálló

Könyvnyomdám

a hirlapkiadó vállalattal együtt május hóban
áthelyeztem **Darabos-utca 7. sz.** házamba.

Ez alkalmából könyvnyomdám **szedő-
gépekkel és új modern anyagokkal
villamos üzemre** rendezem be, úgy, hogy
a legkényesebb igényeket is minden tekintet-
ben kielégíthetem.

A n. é. közönség további b. pártfogását
kérem mély tisztelettel

Horovitz Zsigmond.
Telefon 330.

Házlebontás miatt Piac-utca 12. szám alatt levő papirüzletemben
fényképezési cikkek és levélpapírok
jutányos árban beszerezhetők.

Apró hirdetések.

FEJESKAPOSZTA, kelkáposzta, fejes saláta, karalábé, cukorborsó, új burgonya, zöld bab, ugorkát nagyban és kicsinyben szállít Sperringer Csongrádról.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyárra. Debrecen, Tiszapalota.

TÉLI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Testvérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

Épületi vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

EGERBEN emelets uriház eladó. Bővebbet Balogh Örnagnál, honvéd-kórházban Budapest. Ügynökök díjaztatnak.

Egyszerű és különleges órákat szakszerűen javít Apródy József műórási Piac-utca 12. sz. (Stenczinger-ház).

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmesterek kerestelik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cím a kiadóhivatalba.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K. Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 korona, bérmentve, Grittner Lajosnál, Tokajban.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üvegajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Fizetés-sel tanuló felvétetik Apródy József műórási Piac-utca 12.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ősfehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamintát 4 koronáért küldök. — Cím: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

Ákáczzölőkarót, 1. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályii-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Elegánsan butorozott különbejárta utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

A Formal megszünteti a kéz és lábizzadást, ára 1 korona Kubek Sándor „Mégváltó” gyógyszerárjában Debreczen, Tiszapalota.

Fajbármfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

FIX FIZETÉS és magas jutalék mellett alkalmazunk vidéki ügynököket, sorsjegyek részletfizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—400 korona. HECHT BANKHÁZ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST, IV., Ferenciek-tere.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Eladó.

A Szt.-Péterszegi gazdaságba eladó egy db Clayton és Schuttlewert-féle gépgyárba készült

cséplő-szekrény,

mely bármikor megtekinthető kint a gazdaságba. Értekezhetni lehet alulírottánál

Bereczky László,

kápt. urad. számtartó.

ÜDVÖZLET GRÁZBÓL!

Mielőtt szükségletét fedezi, kérje tölem gazdag tartalmu mintagyűjteményemet, a legjobb **styriai**

férfi- és női loden-ról

vadász-, erdész-, turista, rodel- és ski-sport és mindazok részére, akik a különféle időjárásoknak kitéve vannak, de különösen az én valódi styriai **nő loden-ról** gyönyörű mintákkal, utazási- és séta-kosztümöknek, valamint összes divatszövetjeimről, férfi- és gyermek-ruhák, felöltők, ulster a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségben az általánosan elismert lelkiismeretes első és legnagyobb loden-kiviteli cégtől

VINZENZ OBLACK

cs. és kir. udvari posztó-szállító

Graz, Murgasse 9. sz.

Mintakönyvek szabómesterek és szabónők részére kívánatra rendelkezésükre állanak.

Honi ipar!

Telefon 691.

Turul

Cipő

elismert

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb

hazai gyártmány

Turul Cipőgyár r.-t.

Temesvár.

A monarkia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár: **DEBRECZEN.**

Piac-utca 48. sz. Szent Anna-utca sarkán.

130 saját kül- és belföldi fiókraktár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

18,000 pár heti gyártás.